

Szlaki nadziei. Odyseja wolności

<https://szlakinadziei.ipn.gov.pl/sn/wystawy/miejsca/100273,Szachrisabz.html>
03.05.2024, 02:54

SZACHRISABZ

SZACHRISABZ, POŁOŻONE NAD RZEKĄ KASZKA-DARIA MIASTO O WIELOWIEKOWYCH ZWIĄZKACH Z JEDWABNYM SZLAKIEM, JEST ZNANE FASCYNATOM HISTORII GŁÓWNIIE JAKO MIEJSCE NARODZIN TIMURA CHROMEHO, ZWANEGO TAKŻE TAMERLANEM. TEN BRUTALNY ZDOBYWCA I TWÓRCA SZEROKIEGO IMPERIUM POZOSTAWIŁ NIEZATARTY ŚLAD NA REGIONIE. WŁAŚNIE Z PIERWSZEGO OKRESU JEGO PANOWANIA POCHODZĄ OKAZAŁE RUINY PAŁACU LETNIEGO, KTÓRE DO DZIŚ OGLĄDAĆ MOŻNA W MIEŚCIE.

[Następny](#)

[Powrót](#)

Miejsca

Szachrisabz, położone nad rzeką Kaszka-Daria miasto o wielowiekowych związkach z Jedwabnym Szlakiem, jest znane fascynatom historii głównie jako miejsce narodzin Timura Chromego, zwanego także Tamerlanem. Ten brutalny zdobywca i twórca szerokiego imperium pozostawił niezatarty ślad na regionie. Właśnie z pierwszego okresu jego panowania pochodzą okazałe ruiny pałacu letniego, które do dziś oglądać można w mieście.

Większość historii miasta nie jest jednak równie świetlana. Choć zachowało się wiele historycznych budowli, to Szachrisabz okazał się zbyt małym ośrodkiem, by odegrać niezależną rolę w lokalnych dziejach, zwłaszcza w porównaniu z nieodległą Samarkandą, która szybko stała się centrum państwa Tamerlana i miejscem jego ostatniego spoczynku.

Jedną z atrakcji miasta jest niedoszły grobowiec pierwszego Timurydy, przygotowany przed przeniesieniem ośrodka władzy do Samarkandy i odkryty przez sowieckich archeologów w 1943 r. Badania były konsekwentną kontynuacją wcześniejszych prac, przeprowadzonych na polecenie Stalina w samarkandzkim grobowcu czternastowiecznego władcy przez antropologa Michaiła Gierasimowa. Grobowiec Timura otwarty został w przededniu wojny niemiecko-sowieckiej, z czym wiąże się popularna miejska legenda o kłątwie, mającej jakoby sprowokować wybuch wojny między niedawnymi sojusznikami.

W polskiej perspektywie Szachrisabz pojawia się jednak nie na skutek działań czternastowiecznego tyrana, który kazał układać sobie piramidy z czaszek, lecz jego dwudziestowiecznych naśladowców, odpowiedzialnych za znacznie większą liczbę ofiar.

Polacy, rzućeni w głąb ZSRS przez sowiecki terror, trafili tu wraz z formującą się polską armią. Rozkaz organizacyjny dowódcy PSZ w ZSRS z 5 stycznia 1942 roku nakazał 6. Lwowskiej Dywizji Piechoty zmianę miejsca postoju na Szachrisabz, znajdujący się wówczas w Uzbeckiej Republice Sowieckiej. Miasto to, położone w cieplejszym klimacie niż dotychczasowy kompleks w Tockoje, stanowiło do sierpnia tego samego roku miejsce postoju 6. DP, która wyruszyła stąd do Iranu.

Głównym śladem polskiej aktywności w mieście był cmentarz, na którym spoczęła większość ze zmarłych tu 256 żołnierzy oraz towarzyszących im cywilów, skupionych wokół tworzonej armii. Śmierć nastąpiła na skutek chorób i wycieńczenia, które towarzyszyły im przez cały okres sowieckiej „gościny”. Nieznana jest dokładna liczba pochowanych na cmentarzu. Po opuszczeniu miasta

przez Polaków oryginalny cmentarz został szybko zniszczony przez komunistyczne władze, które wybudowały na jego terenie szkołę. Obecne upamiętnienie ma charakter symboliczny i położone jest niedaleko rzeczywistej lokalizacji mogił.

Postacie
Miejsca

[Więcej postaci](#)

[Więcej miejsc](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)